

OMLT - Mentor in Afghanistan

BERT VAN VLERKEN

Luitenant-kolonel Stafbrevethouder Bert Van Vlerken voerde als bataljonscommandant het bevel over twee buitenlandse missies: BELUFIL in Libanon voor de Verenigde Naties en OMLT (*Operational Mentor and Liaison Team*) in Afghanistan voor ISAF. Hij werkt actueel bij de Defensiestaf voor de Divisie Operaties.

Les détachements OMLT belges en Afghanistan ont été plusieurs fois engagés dans des situations de combat. Leur travail en contact permanent avec les militaires afghans est à la fois difficile et exigeant. Nos efforts peuvent être couronnés de succès à condition que les opérations en cours reflètent le visage afghan.

OMLT staat voor *Operational Mentor and Liaison Team*. Dit betekent dat de mentoren van het team een Afghaans bataljon bijstaan als coach in zowat alle functionele domeinen. Belangrijk is dat deze begeleiding zowel gebeurt wat betreft training als tijdens het uitvoeren van operaties. Het doel is de Afghaanse tegenhanger zo onafhankelijk mogelijk te maken zodat hij zelfstandig operaties kan uitvoeren. Een tweede belangrijk aspect is het element liaison of verbinding met ISAF-troepen. Dit maakt het mogelijk dat Afghaanse eenheden, begeleid door OMLT, operaties kunnen uitvoeren als partner van ISAF-eenheden en kunnen rekenen op vuursteun, luchtsteun en medische evacuatie. Het ligt voor de hand dat de OMLT-missie essentieel is in het kader van de exit-strategie van ISAF en noodzakelijk voor de opbouw van Afghaanse legereenheden.

België levert sinds 2009 een OMLT-Detachement in het kader van ISAF in het noorden van Afghanistan. Het is opmerkelijk dat tot op de dag waarop ik dit artikel geschreven heb, hierbij geen Belgische verliezen te betreuren vielen. Nochtans waren onze OMLT-detachementen meermaals betrokken bij gevechts-

situaties of TIC's (*Troops in Contact*). Dit betekent natuurlijk dat we tot nu toe geluk gehad hebben, maar geluk verklaart niet alles.

112

Wat mij opviel toen ik bataljonscommandant werd van het bataljon Bevrijding-5de Linie, was dat de Landcomponent als lerende organisatie lessen getrokken had om de voorbereiding van operaties op een steeds hoger niveau te brengen. Ik geef graag toe dat ik een tandje heb moeten bijsteken om het trainingsniveau van mijn teams te benaderen. Ik wens trouwens ook met lof te schrijven over onze scholen en vormingsinstellingen die de jonge kaders leveren, geschikt voor dit soort opdrachten.

Naast een degelijke voorbereiding beschikt onze Belgische OMLT over goed en aangepast materieel. Zowel wat betreft de individuele en collectieve bewapening als voor de gepantserde voertuigen kunnen we een internationale vergelijking doorstaan. We moeten echter blijven streven naar nog betere en nog hogere prestaties. Ondermeer dankzij de terreinervaring die een dergelijke opdracht oplevert, werden reeds een aantal pistes verkend.

Ten derde kunnen we stellen dat Defensie terdege heeft geïnvesteerd in de uitbouw van een 'zware' OMLT, met voldoende middelen om desnoods onafhankelijk zijn eigen bescherming te verzekeren. Bovendien beschikt de Commandant OMLT, naast zijn *Compagnie Mentor Teams*, ook over een eigen OMLT-Staf en een eigen logistieke ondersteuning, een erg belangrijke troef voor de voorbereiding en de uitvoering van operaties. Enkel al het feit te kunnen beschikken over accurate inlichtingen dankzij een goed uitgebouwde inlichtingencel is levensreddend.

Het mentorwerk zelf is om een aantal redenen echt niet eenvoudig. Om te beginnen werken we in Afghanistan in een cultuur die verder verwijderd is van de onze dan iemand ooit had ervaren. Na 20 jaar oorlog is meer dan 90% van de Afghanen nog altijd ongeletterd, zo ook de soldaten en het onderofficierenkader. Dit betekent dat elk leerproces uitsluitend visueel of mondeling kan verlopen. De personeels- en de logistieke functies zijn ronduit problematisch te noemen. We denken dan vooral aan onwettige afwezigheid, incompetentie voor bepaalde functies of het niet of onvoldoende voorhanden zijn van munitie en brandstof. Dit betekent dat trainingsactiviteiten dikwijls niet of maar gedeeltelijk kunnen doorgaan. Ik heb mijn teams steeds voorgehouden dat ik van hen geen resultaatsverbintenis verwachtte, maar in de eerste plaats een inspanningsverbintenis. Met andere woorden, blijven proberen. Op die manier zijn we er toch in geslaagd de effectiviteit van onze Afghaanse collega's positief te beïnvloeden. Het aspect efficiëntie laat ik liever buiten beschouwing. Wat mij betreft moeten we vooral trachten Afghaanse eenheden te

vormen die gerespecteerd worden door de eigen bevolking en voldoende effectief zijn om hun eigen vijanden te verslaan.

Het is daarom belangrijk dat stabilisatieoperaties maximaal een Afghaanse stempel dragen. Dit betekent dat ten aanzien van de eigen bevolking er een duidelijke aanwezigheid moet zijn van Af-

ghaanse militairen, dit naast ISAF-militairen in de tweede lijn. De meest succesvolle operatie die we tijdens onze periode in Kunduz uitgevoerd hebben en waarbij Chahar Dareh, een streek ten zuidwesten van Kunduz, uit de handen van de TALIBAN bevrijd werd, is trouwens op deze manier verlopen.

Toen in de tweede helft van 2010 de regio Kunduz versterkt werd met een Amerikaanse eenheid en Duitsland zijn basissen te Masar-e-Sharif en Kunduz reorganiseerde met een Taskforce, type gevechtsbataljon, werd het mogelijk de sterk verslechterde toestand rond Kunduz om te buigen. Samen met de Commandant van de Taskforce Kunduz en met de Afghaanse Kandak of bataljonscommandant, werd de operatie “HALMAZAG” (Afghaans voor “bliksem”) naar Duitse norm gepland en met succes uitgevoerd. De Duitse PRT (*Provincial Reconstruction Team*) nam deel onder het motto: “eerst veiligheid en dan ontwikkeling”. Een aantal ontwikkelingsprojecten werden trouwens reeds tijdens de operatie met de lokale bevolking besproken en zijn na afloop snel van start gegaan. De gevechten met de TALIBAN hebben ongeveer een week geduurd. Terwijl de operatie uitgevoerd werd door de Duitse Taskforce, “onze” Kandak met Belgische OMLT, twee Amerikaanse compagnieën in steun van Afghaanse politie, lokale ex-militie omgevormd tot hulppolitie en met steun van Duitse artillerie, Amerikaanse gevechtshelikopters en ISAF-luchtmacht, was naar de Afghaanse bevolking toe de leiding in handen van mijn Afghaanse tegenhanger. Voor mijzelf en mijn mentor teams betekende deze operatie een bijzondere ervaring en een belangrijke morele opsteker. En opnieuw kon de basis vervoegd worden zonder menselijke verliezen noch noemenswaardige materiële schade voor onze OMLT.

Met oprechte dank en waardering voor de inzet en het professionalisme van de militairen van het 4de Detachement OMLT (Jun-Dec 2010) en voor mijn collega's commandanten, Majoor Wardak (1 Kandak) en Oberst Von Blumröder (*Taskforce Kunduz*).

□